

Emotional Intelligence as a Predictor of Academic Achievement: Insights from Rehabilitation Students at Hamadan University

Mahsa Alizadeh¹, Fateme Rostami², Zahra Mortazavi³, Homa Naderifar⁴,
Hanieh Jormand⁵, Saideh Sadat Mortazavi^{6,7*}

1. Student Research Committee, Hamadan University of Medical Sciences, Hamadan, Iran.
2. Department of Elementary Education, Islamic Azad University, Qom, Iran.
3. Student Research Committee, Department of Speech Therapy, School of Rehabilitation, Tehran University of Medical Sciences, Tehran, Iran.
4. Hearing Disorders Research Center, Hamadan University of Medical Sciences, Hamadan, Iran.
5. Autism Spectrum Disorders Research Center and Clinical Research Development Unit of Shahid Beheshti Hospital, Hamadan University of Medical Sciences, Hamadan, IR, Iran.
6. Social Determinants of Health Research Center, Institute of Health Sciences and Technology, Hamadan University of Medical Sciences, Hamadan, Iran.
7. Student Research Committee, Department of Occupational Therapy, University of Social Welfare and Rehabilitation Sciences, Tehran, Iran.

ARTICLE INFO

Article type

Research article

Article history

Received:2025/1/4

Accepted:2025/2/11

Keywords

Academic achievement

Emotional intelligence

Rehabilitation

Student

10.22038/hmed.2025.85176.1470

ABSTRACT

Introduction: Emotional intelligence has an important role in various aspects of people's lives, and the academic achievement index is essential in assessing students' success and evaluating the educational system's performance. This study aims to determine the relationship between emotional intelligence and academic achievement in rehabilitation faculty students.

Materials & Methods: The present study was a cross-sectional study that was conducted using a census method on 180 students of the Faculty of Rehabilitation, Hamadan University of Medical Sciences in the academic year 2024-05. The data were collected using a demographic questionnaire and the Bar-on emotional intelligence questionnaire. The mean score of students was used as an index of academic achievement. Data were analyzed by Pearson's correlation, t-test, and one-way ANOVA using SPSS 22.

Results The mean scores of emotional intelligence and academic achievement among the students were 248.28 ± 17.06 and 16.74 ± 1.37 , respectively. A statistically significant positive correlation was found between emotional intelligence and academic achievement ($r=0.19$, $p=0.01$), indicating that students with higher emotional intelligence tended to have higher academic achievement. In addition, emotional intelligence was significantly higher in female students than in male students (250.69 vs. 244.98 , $p=0.03$), and female students had higher academic achievement than male students (17.13 vs. 16.22 , $p<0.001$). Students residing at home had significantly higher academic achievement than those living in dormitories (17.13 vs. 16.61 , $p=0.03$). No statistically significant associations were found between emotional intelligence or academic achievement and the other demographic variables.

Conclusion: The findings suggest that emotional intelligence should be considered as an important, potentially modifiable component of academic support for rehabilitation students. Accordingly, university policymakers and educational planners could incorporate emotional and social skills training into rehabilitation curricula through structured workshops, life-skills programs, and clinical education. Such interventions may help students better manage academic and social pressures, reduce the risk of academic difficulties, and potentially enhance their future professional performance.

Cite this paper as:

Name of writer. Article title. Horizon of Medical Education Development. 2026;17(3):41-52

* Corresponding author: Saideh Sadat Mortazavi

Address: Hamadan University Of Medical Science

Email: s.mortazavi.ot@gmail.com

هوش هیجانی پیش‌بینی‌کننده پیشرفت تحصیلی: بینش دانشجویان توانبخشی دانشگاه همدان

مهسا علیزاده^۱، فاطمه رستمی^۲، زهرا مرتضوی^۳، هما نادری فر^۴، هانیه جورمند^۵، سعیده سادات مرتضوی^{۶،۷}

۱. مرکز پژوهش دانشجویان، گروه کاردرمانی، دانشکده علوم توانبخشی، دانشگاه علوم پزشکی همدان، همدان، ایران.
۲. گروه آموزش ابتدایی، دانشگاه آزاد اسلامی، قم، ایران.
۳. مرکز پژوهش دانشجویان، گروه گفتاردرمانی، دانشکده توانبخشی، دانشگاه علوم پزشکی تهران، تهران، ایران.
۴. مرکز تحقیقات بیماری‌های مزمن، دانشگاه علوم پزشکی همدان، همدان، ایران.
۵. مرکز تحقیقات اختلالات طیف اتیسم واحد توسعه تحقیقات بالینی بیمارستان شهید بهشتی، دانشگاه علوم پزشکی همدان، همدان، ایران.
۶. مرکز تحقیقات عوامل اجتماعی موثر بر سلامت، پژوهشکده علوم و فناوری بهداشت، دانشگاه علوم پزشکی همدان، همدان، ایران.
۷. مرکز پژوهش دانشجویان، گروه کاردرمانی، دانشگاه علوم توانبخشی و سلامت اجتماعی، تهران، ایران.

مشخصات مقاله	چکیده
نوع مقاله	مقدمه: هوش هیجانی در جنبه‌های مختلف زندگی افراد نقش مهمی ایفا می‌کند، در حالی که پیشرفت تحصیلی یکی از شاخص‌های مهم موفقیت دانشجویان و عملکرد نظام آموزشی محسوب می‌شود. این مطالعه با هدف تعیین ارتباط بین هوش هیجانی و پیشرفت تحصیلی در دانشجویان دانشکده علوم توانبخشی انجام شد.
مقاله پژوهشی	روش کار: این مطالعه توصیفی-مقطعی با استفاده از روش سرشماری بر روی ۱۸۰ دانشجوی دانشکده توانبخشی دانشگاه علوم پزشکی همدان در سال تحصیلی ۱۴۰۳-۱۴۰۴ انجام شد. داده‌ها با استفاده از پرسشنامه اطلاعات جمعیت‌شناختی و پرسشنامه هوش هیجانی بار-آن جمع‌آوری شد. معدل دانشجویان به‌عنوان شاخص پیشرفت تحصیلی مورد استفاده قرار گرفت. داده‌ها با استفاده از ضریب همبستگی پیرسون، آزمون تی مستقل و تحلیل واریانس یک‌طرفه (ANOVA) در نرم‌افزار SPSS نسخه ۲۲ تجزیه و تحلیل شدند.
پیشینه پژوهش	نتایج: میانگین نمره هوش هیجانی و پیشرفت تحصیلی دانشجویان به‌ترتیب $248/28 \pm 106/17$ و $16/74 \pm 1/37$ بود. بین هوش هیجانی و پیشرفت تحصیلی، همبستگی مثبت و از نظر آماری معناداری مشاهده شد ($p=0.01$, $r=0.19$)، به‌طوری‌که دانشجویان دارای هوش هیجانی بالاتر، تمایل به پیشرفت تحصیلی بیشتری داشتند. همچنین، میانگین هوش هیجانی در دانشجویان دختر به‌طور معناداری بیشتر از دانشجویان پسر بود ($250/69$ در برابر $244/98$, $p=0.03$) و دانشجویان دختر پیشرفت تحصیلی بالاتری نسبت به دانشجویان پسر داشتند ($17/13$ در برابر $16/22$, $p<0.001$). دانشجویانی که در منزل سکونت داشتند نیز پیشرفت تحصیلی بالاتری نسبت به دانشجویان ساکن خوابگاه داشتند ($17/13$ در برابر $16/61$, $p=0.03$). بین هوش هیجانی یا پیشرفت تحصیلی و سایر متغیرهای جمعیت‌شناختی، ارتباط آماری معناداری مشاهده نشد.
تاریخ دریافت: ۱۴۰۳/۱۰/۱۵	نتیجه‌گیری: یافته‌ها نشان می‌دهد که هوش هیجانی را می‌توان به‌عنوان یکی از مؤلفه‌های مهم و قابل ارتقای حمایت تحصیلی از دانشجویان توانبخشی در نظر گرفت. بر این اساس، سیاست‌گذاران و برنامه‌ریزان آموزشی دانشگاه‌ها می‌توانند آموزش مهارت‌های هیجانی و اجتماعی را از طریق کارگاه‌های ساختاریافته، برنامه‌های مهارت‌های زندگی و آموزش‌های بالینی در برنامه‌های آموزشی رشته‌های توانبخشی بگنجانند. چنین مداخلاتی می‌تواند به دانشجویان در مدیریت بهتر فشارهای تحصیلی و اجتماعی، کاهش خطر مشکلات تحصیلی و در نهایت ارتقای بالقوه عملکرد حرفه‌ای آنان در آینده کمک کند.
تاریخ پذیرش: ۱۴۰۳/۱۱/۲۳	
کلمات کلیدی	
هوش هیجانی	
پیشرفت تحصیلی	
توانبخشی	
دانشجو	
	
	
10.22038/hmed.2025.85176.1470	

نحوه ارجاع به این مقاله

Name of writer. Article title. Horizon of Medical Education Development. 2026;17(3):30-52

ایمیل: s.mortazavi.ot@gmail.com

*نویسنده مسئول: سعیده سادات مرتضوی

آدرس: دانشگاه علوم پزشکی همدان.

مقدمه

شاخص موفقیت تحصیلی دربررسی میزان موفقیت دانشجویان و ارزیابی عملکرد نظام آموزشی ضروری است (۱). عوامل فردی، شناختی، روانشناختی و اقتصادی - اجتماعی در پیشرفت تحصیلی دانشجویان اثرگذار است (۲).

پژوهش‌های اخیر نشان می‌دهند که عوامل فردی مانند خودپنداشت تحصیلی بالا (۳) انگیزش تحصیلی قوی و نگرش مثبت به رشته تحصیلی (۴) هوش شناختی و استعداد تحصیلی (۵) استفاده از راهبردهای یادگیری مناسب و مهارت‌های مطالعه موثر (۶) عوامل اجتماعی - اقتصادی مانند وضعیت اقتصادی خانواده (۷) حمایت خانواده و همسالان (۸) عوامل روانشناختی مانند اثرات منفی اضطراب و استرس (۹) بر پیشرفت تحصیلی دانشجویان اثر دارد. نتایج پژوهش‌ها حاکی از این است که عوامل آموزشی و فردی با ماهیت شناختی و اجتماعی بیشترین تأثیر را بر موفقیت تحصیلی دارند (۲، ۱۰).

علیرغم اینکه باورهای گذشته ضریب هوشی را تنها شاخص میزان موفقیت افراد میدانستند امروزه پژوهشگران معتقدند که عوامل زیادی در موفقیت تأثیر می‌گذارد (۱۱). به طوریکه موفقیت را در ۸۰ درصد موارد مرهون عواملی غیر از ضریب هوشی می‌دانند (۱۲). هوش هیجانی به مجموعه‌ای از قابلیت‌های شناختی و هیجانی اطلاق می‌شود که به تشخیص و کنترل احساسات و هیجانات در خود و دیگران کمک کرده و می‌تواند بر جنبه‌های مختلف زندگی فرد تأثیر گذار باشد (۱۳). در دانشجویان هوش هیجانی کمک می‌کند تا بین افکار و هیجانات خود ارتباط و توازن برقرار کرده و تصمیم‌گیری درستی داشته باشند و هیجان‌ها را به طور موثر در خود و دیگران مدیریت کنند (۱۴).

این واژه اولین بار توسط مایر و سالوی (۱۹۹۰) به عنوان شکلی از هوش اجتماعی مورد بررسی قرار گرفت (۱۵). گلمن^۲ با انتشار کتاب هوش هیجانی (۱۹۹۵) توانست هوش هیجانی را از هوش عمومی تفکیک کند که بر طبق نظر او هوش هیجانی شیوه‌ی استفاده بهتر از ضریب هوشی است (۱۶). هوش هیجانی شامل چهار حوزه خود آگاهی، خود مدیریتی، آگاهی اجتماعی و مدیریت ارتباطی است تا فرد بتواند دانش خود را در شرایط مختلف به کار گرفته و به موفقیت دست یابد (۱۷). انسان‌های با هوش هیجانی بالاتر بهتر بر مشکلات زندگی غلبه کرده و وضعیت روانی خود را کنترل می‌کنند. این افراد

هنگام شکست در مسیر رسیدن به هدف، توانایی حفظ امید و انگیزه در خود را دارند (۱۳).

پژوهش‌های زیادی در ارتباط با تأثیر هوش هیجانی بر موفقیت تحصیلی انجام شده است (۱۸). برخی ارتباط بین هوش هیجانی و موفقیت تحصیلی را مثبت و گروهی آن را منفی دانسته‌اند (۱۹). نتایج پژوهشی در دانشجویان پرستاری دانشگاه ریاض نشان داد همبستگی مثبت بین هوش هیجانی و عملکرد تحصیلی وجود دارد (۲۰). در حالی که مطالعه‌ای دیگر در دانشجویان کارشناسی دانشگاه اتیوپی نتایج نشان داد که ارتباط هوش هیجانی و وضعیت تحصیلی معنادار نیست (۲۱). از آنجا که دانشجویان رشته‌های تحصیلی گروه پزشکی نیازمند مهارت‌های ارتباطی و همدلی بالاتر هستند، اهمیت توجه به هوش هیجانی در آنها بیشتر است (۲۲).

خوشبختانه مطالعات اذعان دارند که هوش هیجانی بر خلاف هوش شناختی، قابلیت اکتسابی دارد و می‌توان سطح آن را در افراد رشد و تعالی بخشید (۲۳).

این مهم قابل توجه است، چراکه می‌توان در برنامه ریزی‌های آموزشی دانشگاه‌ها به بهبود عملکرد تحصیلی دانشجویان کمک کرد. البته با توجه به تناقضات موجود در نتایج پژوهشات اخیر و خلاء تحقیقاتی در دانشجویان توانبخشی، ضرورت انجام پژوهش در این زمینه به چشم می‌خورد. رشته‌های توانبخشی به دلیل نقش مهمی که در بهبود کیفیت زندگی افراد و سلامت جامعه ایفا می‌کنند، از اهمیت ویژه‌ای در کشور برخوردارند. بنابراین در پژوهش پیش رو، به تعیین ارتباط هوش هیجانی با پیشرفت تحصیلی دانشجویان توانبخشی دانشگاه علوم پزشکی همدان پرداخته شد.

روش کار

این مطالعه به صورت مقطعی در سال ۱۴۰۳-۱۴۰۴ انجام شده است. جامعه پژوهش، کلیه دانشجویان کارشناسی رشته‌های توانبخشی سال‌های دوم، سوم و چهارم دانشگاه علوم پزشکی همدان است که به روش سرشماری وارد مطالعه شدند. از میان ۲۲۳ نفر از دانشجویان توانبخشی، ۱۸۰ نفر وارد مطالعه شدند. ۴۳ نفر باقی‌مانده به دلایل مختلفی از جمله عدم تمایل به شرکت در پژوهش، مشغله‌های تحصیلی و کاری یا نداشتن معیارهای ورود به مطالعه، قادر به شرکت در مطالعه نبودند. معیارهای ورود به مطالعه شامل عدم سابقه بیماری‌های روانی و مصرف داروهای آرامش

1. Mayer and Salovey

2. Golman

شاخص‌های گرایش مرکزی مانند میانگین و انحراف معیار و برای تحلیل سؤالات پژوهش از آزمون تی مستقل، آزمون آنالیز واریانس و آزمون ضریب همبستگی پیرسون استفاده شد. (P-value < 0.05)

یافته‌ها

براساس یافته‌ها، ۱۸۰ نفر دانشجو از رشته‌های توانبخشی مشارکت داشتند که ۱۰۴ نفر (۵۷/۸ درصد) آنها زن و بقیه مرد بودند سن دانشجویان مورد مطالعه در دامنه ۱۸ تا ۳۵ سال با میانگین $22.02 \pm$ سال بود. ۶۶ نفر (۳۶/۷ درصد) از دانشجویان مشغول به تحصیل در ترم ۵، ۱۷۲ نفر (۹۵/۶ درصد) مجرد، ۵۱ نفر (۲۸/۳ درصد) از رشته کاردرمانی و ۱۳۷ نفر (۷۶/۱ درصد) ساکن خوابگاه بیشترین تعداد مشارکت کنندگان بودند. پدر اکثر دانشجویان مشاغل آزاد داشتند و مادران عمدتاً خانه دار بودند. تحصیلات والدین غالباً دیپلم یا زیر دیپلم بوده است. مشخصات دموگرافیک و تعداد هر مورد در جدول ۱ آمده است.

بخش، عدم سابقه‌ی اخراج از دانشگاه یا دریافت هرگونه اختاریه از کمیته انضباطی بود. معیارهای خروج از مطالعه شامل افرادی بود که به بیش از ۱۰ درصد سؤالات پاسخ نداده باشند. تکمیل پرسشنامه توسط دانشجویان پس از شرح اهداف پژوهش و کسب رضایت نامه انجام شد. علاوه بر این، به شرکت کنندگان اطمینان داده شد که اطلاعات آنها به صورت ناشناس و محرمانه باقی می‌ماند. افراد در هر مرحله از مطالعه اجازه خروج از مطالعه را داشتند.

ابزار به کار رفته در این مطالعه شامل پرسشنامه دموگرافیک و پرسشنامه هوش هیجانی بار-آن بود و پیشرفت تحصیلی هم به وسیله معدل کل ارزش گذاری شد. اولین مقیاس هوش هیجانی بار-آن در سال ۱۹۸۰ با طرح این سوال که چرا بعضی مردم نسبت به بعضی دیگر در زندگی موفق ترند آغاز گردید. پرسشنامه ۹۰ سؤالی هوش هیجانی Bar-On دارای پنج بعد (درون فردی، انطباق پذیری، خلق و خوی عمومی، میان فردی و کنترل تنش) و ۱۵ خرده مقیاس شامل خودآگاهی هیجانی، خودآبرازی، عزت نفس، خودشکوفایی، استقلال، همدلی، مسئولیت پذیری اجتماعی، روابط بین فردی، واقع گرایی، انعطاف پذیری، حل مساله، تحمل فشار روانی، کنترل تکانش، خوش بینی و شادمانی است (۲۴).

در تفسیر نتایج به دست آمده از آزمون، همیشه باید به سن، جنس و عوامل فرهنگی توجه کرد. سؤالات بر پایه مقیاس ۵ درجه ای لیکرت تنظیم شده است. نمره گذاری از ۱ به ۵ (۱= کاملاً موافقم، ۲= موافقم، ۳= تا حدودی، ۴= مخالفم و ۵= کاملاً مخالفم) تنظیم شد. حداقل نمره این آزمون ۹۰ و حداکثر آن ۴۵۰ می باشد. روایی و پایایی و بومی سازی پرسشنامه در مطالعات موسوی و نجاتی تأیید شده است (۲۵، ۲۶). موسوی و همکارانش (۲۰۱۲)، در مطالعه خود عنوان کردند که میزان پایایی آزمون به روش زوج - فرد ۰/۸۸ و بر حسب آلفای کرونباخ ۰/۹۳ محاسبه شده است (۲۵). نجاتی و همکارانش (۲۰۱۶)، اذعان کردند که برآورد روایی از روش «تحلیل عامل تأییدی» و برای تخمین پایایی (اعتبار) از آلفای کرونباخ استفاده شده است. یکی از شاخص‌های برازش یعنی «مجذور خی نسبی» ۱/۹۶ است و شاخص نابرازش آن یعنی «ریشه مجذور میانگین خطای برآورد» برابر با ۰/۰۴ و با ۹۰ درصد اطمینان در همین حد خواهد بود و از روایی سازه برخوردار است. آلفای کرونباخ آن ۰/۹۴۲ و پایایی آن قابل تأیید گزارش شد (۲۶).

اطلاعات پس از جمع آوری به وسیله نرم افزار SPSS-22 مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. در این مطالعه برای توصیف داده ها از

جدول شماره ۱: مشخصات دموگرافیک واحد های پژوهش

متغیر	وضعیت	تعداد	درصد	متغیر	وضعیت	تعداد	درصد
جنسیت	مرد	۷۶	۴۲/۲	وضعیت تاهل	مجرد	۱۷۲	۹۵/۶
	زن	۱۰۴	۵۷/۸		متاهل	۸	۴/۴
رشته ها	کاردرمانی	۵۱	۲۸/۳	محل سکونت	خوابگاه	۱۳۷	۷۶/۱
	فیزیوتراپی	۴۷	۲۶/۱		منزل	۴۲	۲۳/۳
	شنوایی شناسی	۳۴	۱۸/۹	ترم	۳	۵۹	۳۲/۸
	گفتاردرمانی	۲۹	۱۶/۱		۵	۶۶	۳۶/۷
شغل پدر	ارتنر پروتز	۱۹	۱۰/۶		۷	۵۵	۳۰/۶
	آزاد	۸۳	۴۶/۳	شغل مادر	آزاد	۲۶	۱۴/۴
	دولتی	۶۵	۳۶/۱		دولتی	۵۰	۲۷/۸
	بازنشسته	۳۱	۱۷/۲		بازنشسته یا خانه دار	۱۰۳	۵۷/۲
تحصیلات مادر	زیر دیپلم و دیپلم	۹۶	۵۳/۳	تحصیلات پدر	زیر دیپلم و دیپلم	۶۵	۳۶/۱
	فوق دیپلم	۳۱	۱۷/۲		فوق دیپلم	۲۲	۱۲/۲
	لیسانس	۳۷	۲۰/۶		لیسانس	۵۵	۳۰/۶
	فوق لیسانس	۱۲	۶/۷		فوق لیسانس	۳۰	۱۶/۷
	دکتر و بالاتر	۴	۲/۲		دکتر و بالاتر	۸	۴/۴

میان میانگین پیشرفت تحصیلی و محل سکونت نیز ارتباط معنادار آماری دیده می شود؛ دانشجویانی که بومی یا ساکن منزل بودند (۱۷/۱۳)، پیشرفت تحصیلی بهتری از دانشجویان ساکن خوابگاه (۱۶/۶۱) داشتند ($p=0.03$). هیچ گونه ارتباط آماری معناداری بین پیشرفت تحصیلی و هوش هیجانی با سایر متغیرهای دموگرافیک یافت نشد.

با توجه به یافته ها در جدول شماره ۲، اختلاف آماری معنی داری میان هوش هیجانی و جنسیت در شرکت کنندگان وجود داشت، به طوری که میانگین هوش هیجانی در دختران (۲۵۰/۶۹) بیشتر از پسران (۲۴۴/۹۸) بود ($p=0.03$). همچنین میان پیشرفت تحصیلی و جنسیت تفاوت آماری معنی داری دیده می شود، به طوریکه میانگین معدل دختران (۱۷/۱۳) بیشتر از پسران (۱۶/۲۲) بود ($p=0$).

جدول شماره ۲: میانگین، انحراف معیار و سطح معناداری متغیرهای ذکر شده در مطالعه

متغیر	وضعیت	میانگین (هوش هیجانی)	انحراف معیار (هوش هیجانی)	سطح معناداری	میانگین (پیشرفت تحصیلی)	انحراف معیار (پیشرفت تحصیلی)	سطح معناداری
جنسیت	مرد	۲۴۴/۹۸	۱۶/۹۲	$t^2 = -2/1$	۱۶/۲۲	۱/۳۸	$t = -4/62$
	زن	۲۵۰/۶۹	۱۶/۸۳	$p=0.03$	۱۷/۱۳	۱/۲۲	$p < 0.001$
وضعیت تاهل	مجرد	۲۴۷/۹۷	۲۵/۶۳	$t=1/80$	۱۶/۷۴	۱/۳۸	$t=-0/04$
	متاهل	۲۵۹/۱۲	۱۶/۵۹	$p=0/07$	۱۶/۷۲	۱/۲۳	$p=0/96$
رشته ها	کاردرمانی	۲۴۸/۱۴	۱۵/۵۷	$f=1/06$	۱۶/۵۸	۱/۵۹	$f=0/59$
	فیزیوتراپی	۲۴۴/۷۷	۱۴/۵۲	$p=0/37$	۱۶/۷۲	۱/۴۱	$t=0/66$
	شنوایی شناسی	۲۵۱/۰۲	۱۹/۸۰		۱۶/۹۸	۱/۱۰	
	گفتار درمانی	۲۵۲/۱۷	۱۹/۱۳		۱۶/۶۱	۱/۳۹	
	ارتز پروتز	۲۴۷/۹۰	۱۸/۴۳		۱۶/۹۴	۱/۰۴	
محل سکونت	خوابگاه	۲۴۷/۸۱	۱۶/۲۴	$t=-0/46$	۱۶/۶۱	۱/۳۶	$t=-2.15$
	منزل	۲۴۹/۷۸	۱۹/۹۸	$p=0/52$	۱۷/۱۳	۱/۳۷	$p=0/03$
ترم	۳	۲۴۷/۶۹	۱۳/۹۹	$f=0/52$	۱۶/۷۱	۱/۶۰	$f=1/42$
	۵	۲۵۰/۲۰	۱۷/۰۴	$p=0/66$	۱۶/۷۴	۱/۱۹	$p=0/23$
	۷	۲۴۷/۰۵	۲۰/۳۴		۱۶/۸۳	۱/۳۷	
شغل پدر	آزاد	۲۴۸/۷۰	۱۶/۰۱	$f=0/15$	۱۶/۵۹	۱/۳۹	$f=1/19$
	دولتی	۲۴۷/۴۴	۱۸/۵۴	$p=0/92$	۱۶/۸۱	۱/۴۵	$p=0/31$
	بازنشسته	۲۴۹/۹۰	۱۸/۳۷		۱۶/۷۱	۱/۲۰	
شغل مادر	آزاد	۲۴۴/۴۰	۱۹/۰۸	$f=1/23$	۱۶/۶۸	۱/۵۲	$f=0/09$
	دولتی	۲۵۱/۶۹	۲۰/۳۵	$p=0/29$	۱۶/۸۳	۱/۴۷	$p=0/96$
	بازنشسته یا خانه دار	۲۴۷/۷۷	۱۴/۸۴		۱۶/۷۱	۱/۳۰	
تحصیلات پدر	زیر دیپلم و دیپلم	۳۱,۲۴۸	۱۴/۲۵	$f=0/28$	۱۶/۴۶	۱/۴۳	$f=1/25$
	فوق دیپلم	۲۵۱/۹۵	۱۹/۴۷	$p=0/88$	۱۷/۰۶	۱/۲۶	$p=0/28$
	لیسانس	۳۴۷/۶۴	۲۱/۱۷		۱۶/۹۲	۱/۳۲	
	فوق لیسانس	۲۴۸/۳۰	۱۳/۸۱		۱۶/۷۵	۱/۴۹	
	دکتر و بالاتر	۲۴۶/۳۷	۱۵/۴۲		۱۶/۸۲	۰/۷۸	
تحصیلات مادر	زیر دیپلم و دیپلم	۲۵۰/۲۸	۱۶/۶۸	$f=1/05$	۱۶/۶۹	۱/۳۱	$f=0/19$
	فوق دیپلم	۲۴۶/۶۳	۱۷/۵۲	$p=0/37$	۱۶/۸۵	۱/۳۵	$p=0/94$
	لیسانس	۲۴۴/۴۷	۱۷/۸۴		۱۶/۶۸	۱/۴۷	
	فوق لیسانس	۲۵۲/۱۶	۱۶/۱۹		۱۶/۹۴	۱/۷۸	
	دکتر و بالاتر	۲۴۳/۷۵	۲۲/۰۹		۱۶/۹۸	۰/۹۳	

متغیر	بیشترین	کمترین	میانگین	انحراف معیار
هوش هیجانی	۳۰۹/۰۰	۱۹۷/۰۰	۲۴۸/۲۸	۱۷/۰۶
پیشرفت تحصیلی	۱۹/۵۰	۱۱/۵۰	۱۶/۷۴	۱/۳۷
سن	۳۵/۰۰	۱۸/۰۰	۲۲/۰۲	۲/۴۶

بیشترین نمره هوش هیجانی در میان دانشجویان، ۳۰۹ و بالاترین معدل کل در بین آنها، ۱۹/۵۰ بود. میانگین سنی دانشجویان $\pm 2/46$ می باشد.

جدول ۳: میانگین هوش هیجانی، پیشرفت تحصیلی و سن

*براساس آزمون تی مستقل^۳

مختلف و ویژگی‌های فردی باشد. گرچه این یافته در مطالعه برخی از همکاران هم مشاهده شد (۱۳).

اما مطالعاتی هم بودند که یافته‌های متناقضی داشتند (۱۱) که نمره هوش هیجانی در دانشجویان با سن بالاتر نسبت به سایر دانشجویان بیشتر بوده است. که به نظر می‌رسد تفاوت‌های جمعیتی در نمونه‌های مورد مطالعه دلیل تناقض در نتایج تحقیقات باشد. میانگین هوش هیجانی دانشجویان توانبخشی در این مطالعه، کمی بالاتر از حد متوسط یا میانگین مورد انتظار جامعه بوده است ($17/06 \pm$ ۲۴۸/۲۸ است و حداکثر نمره هوش هیجانی کل ۳۰۹ بوده است). میانگین هوش هیجانی در مقاله Vahdat-lasemi (۲۰۲۴) $4/36 \pm 321/04$ با حداکثر نمره ۳۵۴ در سطح بالاتر از متوسط قرار داشته است (۳۱). با توجه به اینکه هوش هیجانی تا حدی اکتسابی است بنابراین نمره آن در مطالعات مختلف متفاوت است.

درمورد ارتباط جنسیت با هوش هیجانی، نتایج مطالعه حاضر نشان داد که هوش هیجانی در دانشجویان دختر نسبت به دانشجویان پسر بیشتر بوده است. به عبارت دیگر دختران معمولاً در مواجهه با شرایط مختلف زندگی عملکرد بهتری دارند و احساسات خود و دیگران را بهتر کنترل و مدیریت می‌کنند. سیف و همکاران (۲۰۲۱) (۳۲) و گارسیا-مارتینز و همکاران (۲۰۲۱) (۳۳)، نیز در مطالعات خود به این نتیجه دست یافتند؛ دانشجویان دختر نسبت به دانشجویان پسر هوش هیجانی بالاتری داشتند. البته مطالعاتی هم وجود داشت که این یافته را رد میکرد از جمله مطالعه قاسمی و همکاران (۲۰۲۴) (۳۰)، نشان داده است که هوش هیجانی پسران نسبت به دختران بیشتر است. همچنین در مطالعه Altwijri و همکاران (۲۰۲۱) (۳۴)، اشاره کرده است که نمرات هوش هیجانی میان دانشجویان دختر و پسر ثابت بوده است. این اختلاف در نتایج مقالات مختلف ممکن است به دلیل ویژگی‌های متمایز دانشجویان، عوامل اجتماعی و فرهنگی باشد.

از دیگر یافته‌ها در حوزه تاهل، یافته‌های مطالعه حاضر نشان داده است که وضعیت تاهل افراد، اعم از مجرد یا متاهل، تأثیری بر هوش هیجانی ندارد که سایر مطالعات نیز این یافته را تایید کرده اند (۳۱) (۳۵). پژوهشگران در مطالعه حاضر ارتباط هوش هیجانی با رشته و ترم تحصیلی را نیز مورد بررسی قرار دادند که براساس نتایج حاصل از این مطالعه ارتباط معناداری یافت نشد. علیرغم اینکه پژوهش‌های اتو بجر و همکاران (۲۰۲۱) (۳۴) این یافته را تایید کردند اما در پژوهش رضوانی و همکاران (۲۰۲۰) (۳۶) میان ترم تحصیلی دانشجویان پزشکی با هوش هیجانی و پیشرفت تحصیلی ارتباط

از روی مقدار ضریب همبستگی نمی‌توان درباره خطی یا غیرخطی بودن قضاوت کرد براساس نتایج گزارش شده در جدول شماره ۴، بین هوش هیجانی و پیشرفت تحصیلی رابطه آماری معناداری مشاهده شد ($p=0/012$ ، $r=0/19$). همچنین، بین هوش هیجانی و سن رابطه آماری معناداری مشاهده نشد ($p=0/14$ ، $r=0/10$).

جدول شماره ۴: ضریب همبستگی پیرسون و میزان معناداری (P) هوش هیجانی، پیشرفت تحصیلی و سن

هوش هیجانی	پیشرفت تحصیلی	سن
۱	$r=0/19$ $p=0/01$	$r=0/10$ $p=0/14$
پیشرفت تحصیلی	۱	$r=0/04$ $p=0/53$
سن	$r=0/10$ $p=0/14$	۱

بحث

نتایج این مطالعه که با هدف تعیین ارتباط هوش هیجانی با پیشرفت تحصیلی در دانشجویان توانبخشی دانشگاه علوم پزشکی همدان انجام گردید، نشان داد که هوش هیجانی با پیشرفت تحصیلی دانشجویان همبستگی مثبت دارد، دانشجویانی که نمره هوش هیجانی بالاتری داشتند، دارای معدل بالاتری نیز بودند. همراستا با نتایج پژوهش حاضر، نتایج مطالعه ای که در سال ۲۰۲۱ در دانشجویان پزشکی دانشگاه تبریز انجام شد، نشان داد که هوش هیجانی و پیشرفت تحصیلی رابطه معناداری با هم دارند (۳۷).

همچنین در مطالعات سایر پژوهشگران از جمله ببینده و همکاران (۲۰۱۹) (۲۸)، ظاهری و همکاران (۲۰۲۱) (۱۳)، محمدی و همکاران (۲۰۱۹) (۹) (۱۱) و سیف جهان و همکاران (۲۰۲۲) (۲۹) تایید شده است. که از نتایج این تحقیقات می‌توان نتیجه گرفت که هوش هیجانی یکی از عوامل تأثیرگذار در کسب موفقیت افراد در ابعاد مختلف زندگی مانند عملکرد تحصیلی است.

البته برخلاف مطالعات ذکر شده، در برخی از مطالعات از جمله مطالعه قاسمی و همکاران (۲۰۲۴)، بین این دو متغیر ارتباطی یافت نشده است (۳۰). در مطالعه حاضر از دیگر متغیرهای مورد بررسی، متغیر سن بود که با توجه به یافته‌های مطالعه حاضر، ارتباط آماری معناداری بین هوش هیجانی و پیشرفت تحصیلی با سن وجود نداشت. این موضوع بدین معنی است که بالا رفتن سن تأثیری روی افزایش هوش هیجانی و معدل تحصیلی ندارد، بلکه ممکن است بیشتر تحت تأثیر عواملی مانند تجربیات زندگی در محیط‌های

همچنین نتایج مطالعه محمدی و همکاران (۲۰۱۶)، نشان داد در این پژوهش بین دو گروه دانشجویان از نظر مشخصات فردی مثل وضعیت اشتغال و تحصیلات مادر با پیشرفت تحصیلی اختلاف معنادار مشاهده شد. در حالی که بین دو گروه در متغیرهای تحصیلات و شغل پدر و شغل مادر با موفقیت تحصیلی آنان اختلاف معناداری وجود نداشت (۴۱). همچنین مطالعه‌ای در سال ۲۰۲۳ در ایالت آداماوا، نیجریه، نشان داد که وضعیت شغلی والدین رابطه معناداری با عملکرد تحصیلی دانشجویان ندارد. این تحقیق به این نتیجه رسید که در حالی که والدین با شغل‌های معتبر ممکن است فضایی مساعدتر برای یادگیری فراهم کنند، عواملی دیگر نیز می‌توانند بر موفقیت تحصیلی تأثیرگذار باشند و به نظر می‌رسد که هوش و استعداد فردی دانش‌آموزان نقش بیشتری دارند (۴۲).

نتیجه گیری

با توجه به جدول ۳، میانگین هوش هیجانی و پیشرفت تحصیلی در دانشجویان به ترتیب $17/06 \pm 248/28$ و $16/74 \pm 11/37$ می‌باشد. پژوهش حاضر با هدف کلی بررسی رابطه هوش هیجانی و پیشرفت تحصیلی در دانشجویان دانشکده توانبخشی دانشگاه علوم پزشکی همدان انجام شد. نتایج مطالعه حاضر حاکی از رابطه معنادار هوش هیجانی با پیشرفت تحصیلی است که می‌توان نتیجه گرفت آموزش مهارت‌های اجتماعی و هیجانی در برنامه‌های درسی دانشگاه‌ها در چارت درسی و در کارگاه‌های آموزشی و آموزش‌های بالینی می‌تواند باعث موفقیت آموزشی آنها شود و کمتر دچار افت تحصیلی شوند و همچنین در عملکردهای کاری و شغلی خود نیز موثرتر باشند.

تقدیر و تشکر

مقاله حاضر براساس طرح مصوب با کد ۴۵۶۷۳ شورای پژوهشی دانشگاه علوم پزشکی همدان در سال ۱۴۰۳ تدوین گردید. بدینوسیله از حمایت مالی معاونت پژوهشی دانشگاه علوم پزشکی همدان در انجام پژوهش و همچنین از دانشجویان گرامی که در این پژوهش شرکت کردند سپاسگزاری می‌شود.

معناداری گزارش شده است. عدم تطابق یافته مقالات مختلف در این زمینه، ممکن است نشان دهنده تفاوت در محیط و سطح آموزشی دانشگاه‌ها باشد.

اما ارتباط محل سکونت و معدل دانشجویان هم مورد سؤال بود که در مطالعه حاضر ارتباط معنی‌دار گزارش شد. این یافته همسو با پژوهش رضوانی و همکاران (۲۰۲۰) (۳۶) است. به طوریکه دانشجویان بومی یا آن‌هایی که در منازل شخصی سکونت داشتند، معدل بالاتری نسبت به دانشجویانی که در خوابگاه زندگی می‌کردند، داشتند. نتایج مطالعه التوجری و همکاران (۲۰۲۱) (۳۷) و اوگوانی و همکاران (۲۰۲۰) نیز تأثیر موثر محل سکونت بر عملکرد تحصیلی را تأیید کردند (۳۸). همچنین در مطالعه حاضر همانند نتایج پژوهش رازقی و همکاران (۲۰۲۱) (۳۵) و قاسمی و همکاران (۲۰۲۴) (۳۰) تحصیلات والدین ارتباط معناداری با هوش هیجانی دانشجویان نداشت.

یافته‌های این مطالعه نشان داده است تفاوت معنی‌داری بین دانشجویان دختر و پسر با پیشرفت تحصیلی وجود دارد؛ دانشجویان دختر عملکرد تحصیلی بهتری نسبت به دانشجویان پسر داشتند. نتایج پژوهش‌های گارسیا مارتنیز و همکاران (۲۰۲۱) (۳۳)، محمدی و همکاران (۲۰۱۹) (۱۱) و سیف و همکاران (۲۰۲۱) (۳۲) نیز حاکی از این است که میانگین نمرات دختران نسبت به پسران بالاتر بوده است. این در حالی است که در مقاله گتاهون آبرو و همکاران (۲۰۲۳) اشاره شده است که پیشرفت تحصیلی در پسران بهتر از دختران است (۳۹). شاید دلیل آن این باشد که معمولاً دختران مرتب، منظم و دارای برنامه ریزی بیشتری نسبت به پسران هستند (۴۰) و اینکه برای پسران درآمد شغلی آینده نسبت به دختران از اهمیت بیشتری برخوردار است (۴۰).

در پژوهش حاضر، محل سکونت با پیشرفت تحصیلی دارای ارتباط معناداری بوده است، دانشجویانی که در منزل سکونت داشتند نسبت به دانشجویان خوابگاهی هستند از میانگین معدل بالاتری برخوردار بوده‌اند. چنین نتیجه‌ای در مطالعات بینده و همکاران (۲۰۱۹) (۲۸) و اوگوانی و همکاران (۲۰۲۰) (۳۸) تأیید شده است. این یافته‌ها می‌تواند به این دلیل باشد که خانه‌ها محیط آرام‌تری نسبت به محیط خوابگاه‌ها هستند و افراد بهتر می‌توانند زمان خود را مدیریت کنند. لازم به ذکر است در این پژوهش رشته تحصیلی، تحصیلات و شغل والدین تأثیری بر پیشرفت تحصیلی دانشجویان نداشته است. در این زمینه، نتایج تحقیق التوجری و همکاران (۲۰۲۱)، نشان داده است که موفقیت تحصیلی ارتباط معناداری با سال تحصیلی ندارد (۳۴).

تضاد منافع

هیچ کدام از نویسندگان این مطالعه، افراد و یا دستگاه‌ها تضاد منافی برای انتشار این مقاله ندارند.

حمایت مالی

حمایت مالی معاونت پژوهشی دانشگاه علوم پزشکی همدان طرح مصوب با کد ۴۵۶۷۳

مشارکت نویسندگان

مفهوم سازی	طراحی طرح	جمع‌آوری و/یا پردازش داده‌ها	تجزیه و تحلیل و/یا تفسیر	نگارش پیش نویس اصلی	بررسی انتقادی و ویرایش	نهایی سازی	پاسخگویی به تمام جنبه های کار
م. علیزاده							
ف. رستمی							
ز. مرتضوی							
ه. جورمند							
ه. نادرپور							
س. مرتضوی							

* راهنمای رنگها:

76% ≤ 75 تا 51 50 تا 26 25% ≥

References

1. Costa A, Moreira D, Casanova J, Azevedo Â, Gonçalves A, Oliveira Í, et al. Determinants of academic achievement from the middle to secondary school education: A systematic review. *Social Psychology of Education*. 2024;27:3533-3572.
<https://doi.org/10.1007/s11218-024-09941-z>
2. Saedi Z, Farahbakhsh K. Relation among quality of life, life style, academic performance with academic achievement in Isfahan University of Medical Sciences student's. *Education Strategies in Medical Sciences*. 2016;9(3):176-85.
3. Hodge JD, Cunningham M. Academic self-esteem as a buffer between negative youth experiences and academic achievement in African American adolescents. *Youth & Society*. 2023;55(5):824-47.
<https://doi.org/10.1177/0044118X211063919>
4. Meera KP, Jumana M. Self-efficacy and academic performance in English. *Research in Pedagogy*. 2015;5(2):25-30.
<https://doi.org/10.17810/2015.13>
5. Lozano-Blasco R, Quílez-Robres A, Usán P, Salavera C, Casanovas-López R. Types of intelligence and academic performance: A systematic review and meta-analysis. *Journal of Intelligence*. 2022;10(4):123.
<https://doi.org/10.3390/jintelligence10040123>
PMid:36547510 PMCID:PMC9785329
6. Suleiman IB, Okunade OA, Dada EG, Ezeanya UC. Key factors influencing students' academic performance. *Journal of Electrical Systems and Information Technology*. 2024;11(1):41.
<https://doi.org/10.1186/s43067-024-00166-w>
7. Rahman S, Munam AM, Hossain A, Hossain AD, Bhuiya RA. Socio-economic factors affecting the academic performance of private university students in Bangladesh: a cross-sectional bivariate and multivariate analysis. *SN Social Sciences*. 2023;3(2):26.
<https://doi.org/10.1007/s43545-023-00614-w>
PMid:36685659 PMCID:PMC9847448
8. Ghasemi Z, Maktabi GH, Hajiyakhchali A. The relationship between family coherence, educational support and academic resilience and school-bonding and its components. *Journal of Family Psychology*. 2021;4(2):89-102.
9. Zamani A, Pouratashi M. The relationship between academic performance and working memory, self-efficacy belief, and test anxiety. *Journal of School Psychology*. 2018;6(4):25-44.
10. Namazi A, Alizadeh S, Kouchakzadeh-Talami S. The correlation between general health, emotional intelligence and academic achievement together on midwifery students. *Journal of Clinical Nursing and Midwifery*. 2015;4(2):20-8.
11. Mohammadi A, Mojtahedzadeh R, Shamsi A. Investigating the Relationship between Emotional Intelligence and Academic Achievement in Anesthesiology and Operating Room Students of Tehran University of Medical Sciences. *Payavard Salamat*. 2019;13(4):281-90.
12. Al-Ajmi ZA, Al-Ayasrah MA, Al-mehrzi RS. The Impact of an Educational Program based on the Components of Emotional Intelligence according to the Golman Model in the Development of Ethical Behavior in Islamic Education. *Journal of Educational and Psychological Studies [JEPS]*. 2019;13(2):275-99.
<https://doi.org/10.53543/jeps.vol13iss2pp275-299>
13. Zaheri A, Es' hagh Z, Kheiri S, Ghaderi H. Investigating the relationship between emotional intelligence and academic achievement and academic motivation in students of Shahrekord Paramedical School in 1397-1398. *Horizon of Medical Education Development*. 2021;12(2):21-32.
14. Buşu A-F. Emotional intelligence as a type of cognitive ability. *Revista de Ştiinţe Politice Revue des Sciences Politiques*. 2020(66):204-15.
15. Khatoon A, Afzal A, Kiran K, Ijaz B. Effects of emotional intelligence on students academic performance. *Journal La Edusci*. 2020;1(2):13-8.
<https://doi.org/10.37899/journallaedusci.v1i2.91>
16. Mayer JD, Caruso DR, Salovey P. The ability model of emotional intelligence: Principles and updates. *Emotion Review*. 2016;8(4):290-300.
<https://doi.org/10.1177/1754073916639667>
17. Halimi F, AlShammari I, Navarro C. Emotional intelligence and academic achievement in higher education. *Journal of Applied Research in Higher Education*. 2021;13(2):485-503.
<https://doi.org/10.1108/JARHE-11-2019-0286>
18. Davarinia Motlagh Quchan A, Zardosht R, Mohammadzadeh Tabrizi Z. The Relationship between Emotional Intelligence and Academic Achievement in Medical University Students: A Review Study. *Beyhagh*. 2019;24(2):1-9.
19. Ratnawat R, Borgave S. Investigating the Correlation between Emotional Intelligence and Academic Performance. *Pacific Business Review International*. 2020;13(6):1-9.
20. Almegewly W, Rawdhan A, Saleh M, Alrimal M, Alasmari R, Alhamad S, et al. Correlation between

emotional intelligence and academic achievement among undergraduate nursing students. *International Journal of Africa Nursing Sciences*. 2022;17:100491.

<https://doi.org/10.1016/j.ijans.2022.100491>

21. Getahun Abera W. Emotional intelligence and pro-social behavior as predictors of academic achievement among university students. *Community Health Equity Research & Policy*. 2023;43(4):431-41.

<https://doi.org/10.1177/0272684X211033447>

PMid:34325558

22. Bahramijalal S, Moghadarikoosha M, Roshanaee G. A study on Relationship between Emotional Intelligence with Stress-Coping Strategies among Paramedical Students of Hamedan University of Medical Science in 2017. *Educ Strategy Med Sci*. 2019;12(4):77-85.

23. Shengyao Y, Xuefen L, Jenatabadi HS, Samsudin N, Chunchun K, Ishak Z. Emotional intelligence impact on academic achievement and psychological well-being among university students: the mediating role of positive psychological characteristics. *BMC psychology*. 2024;12(1):389.

<https://doi.org/10.1186/s40359-024-01886-4>

PMid:38997786 PMCID:PMC11245800

24. Okhovat S, Jani Ghorban M, Okhovat F. Investigating The Relationship Between Emotional Intelligence and Academic Adjustment in Midwifery Students. *Iranian Journal of Medical Education*. 2023;23:232-40.

25. Mousavi SM, Raeesi M, Asgharnejade-Farid A. Study of relationship between emotional intelligence and educational adjustment in pre-university girl students of Tehran in 2008.. *Zahedan J Res Med Sci (ZJRMS)* 2012; 14(2): 91-95. <https://doi.org/10.3390/bs11070095>

26. Nejati R, Meshkat M. The reliability and validity of Bar-On's emotional quotient inventory for Iranian English language learners. *Journal of Foreign Language Research*. 2016;6(1):131-54.

27. Khadivi A, Madadinia R, Hazratian T. Investigating the relationship between emotional intelligence and academic performance of graduate students of tabriz university of medical sciences. *Journal of Psychological Science*. 2021;20(99):405-12.

28. Binandeh ES, Hosseinpour S, Binandeh ES, Jabbarifar SE. Investigation of the Relationship between the Emotional Intelligence and Academic Performance of Undergraduate Students of

Isfahan Dental School. *J Isfahan Dent Sch* 2019; 15(1): 75-82. doi:10.48305/v0i0.1208

29. Jahan SS, Nerali JT, Parsa AD, Kabir R. Exploring the association between emotional intelligence and academic performance and stress factors among dental students: a scoping review. *Dent J*. 2022;10(4):67.

<https://doi.org/10.3390/dj10040067>

PMid:35448061 PMCID:PMC9026633

30. Ghasemi H, EbnAhmadi A, Nadi S. The relationship between emotional intelligence, self-efficacy, and academic performance in dental students in Shahid Beheshti University of Medical Sciences. *Journal of Dental Medicine*. 2024;37:۱۶.

31. Vahdat-lasemi M, Betyar M, Ghaemi-Amiri M. Investigation of Emotional Intelligence in Medical Students at Babol University of Medical Sciences Based on the Bar-On Questionnaire. *Medical Education Journal*. 2024;13:e6.

32. El Seifi OS, Albishi N, Albalawi GA, Alzahrani L, AlOmari LI, Albalawi DM, et al. Relationship Between Emotional Intelligence and Academic Performance Among Medical Students at University of Tabuk (2021). *Cureus*. 2023;15(11):e49301.

<https://doi.org/10.7759/cureus.49301>

PMid:38957196 PMCID:PMC11218607

33. García-Martínez I, Pérez-Navío E, Pérez-Ferra M, Quijano-López R. Relationship between Emotional Intelligence, Educational Achievement and Academic Stress of Pre-Service Teachers. *Behavioral Sciences*. 2021; 11(7):95. <https://doi.org/10.3390/bs11070095>

34. Altwijri S, Alotaibi A, Alsaeed M, Alsalim A, Alatiq A, Al-Sarheed S, et al. Emotional Intelligence and its Association with Academic Success and Performance in Medical Students. *Saudi Journal of Medicine & Medical Sciences*. 2021;9(1):31-7.

https://doi.org/10.4103/sjmms.sjmms_375_19

PMid:33519341 PMCID:PMC7839580

35. Razeghi S, Sargeran K, Fathi F, Ahmadian M. Emotional Intelligence and Academic Performance of Iranian Senior Dental Students. *Journal of Iranian Dental Association*. 2021;33(1):8-16.

<https://doi.org/10.52547/jida.33.1.2.8>

36. Rezvani S, Imani B, Naderi Behrad R. Correlation of mental health and emotional intelligence in academic achievement of operating room students of university of medical sciences.

- Pajouhan Scientific Journal. 2020;18(4):39-45.
<https://doi.org/10.52547/psj.18.4.39>
37. Ahmad A, Safaria T. Effects of self-efficacy on students' academic performance. Journal of Educational, Health and Community Psychology. 2013;2(1):22-9.
38. Ugwuanyi CS, Okeke CI, Asomugha CG. Prediction of Learners' Mathematics Performance by Their Emotional Intelligence, Self-Esteem and Self-Efficacy. Cypriot Journal of Educational Sciences. 2020;15(3):492-501.
<https://doi.org/10.18844/cjes.v15i3.4916>
39. Getahun Abera W. Emotional Intelligence and Pro-Social Behavior as Predictors of Academic Achievement Among University Students. Community health equity research & policy. 2023;43(4):431-41. PMID:34325558
<https://doi.org/10.1177/0272684X211033447>
40. Aeon B, Faber A, Panaccio A (2021) Doe's time management work? A meta-analysis. PLoS ONE 16(1): e0245066. <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0245066>
41. Mohammadi M, Mirzaei M, Tavakoli Hosseini A, Tabatabaee SH, Aghili H, Bidbozorg H, et al. The survey on the effects of educational and occupational status of parents in the academic achievement of dentistry students at university of medical sciences of Yazd in academic year 2014-2015. Paramedical Sciences and Military Health. 2016;11(1):38-43.
42. Abubakar H, Musa U. Relationship Between Parents' Occupational Status and Academic Performance of Students in Adamawa State Polytechnic Yola, Adamawa State, Nigeria. International Journal of Scientific Research in Educational Studies and Social Development. 2019;3(1):127-3
43. Kosakowska-Berezecka N, Jurek P, Besta T and Badowska S (2017) Self-Presentation Strategies, Fear of Success and Anticipation of Future Success among University and High School Students. Front. Psychol. 8:1884. DOI: 10.3389/fpsyg.2017.01884